

VURDERING AV NATURMANGFOLDLOVENS §§ 8-12

Vår ref.: KAH – 3829.

Dato: 23.04.26

Etablering av høydebasseng på Undheim

Bakgrunn

I forbindelse med reguleringsplan for etablering av høydebasseng på Skjæret i Time kommune vurderer Ecofact tiltaket opp mot naturmangfoldlovens §§ 8-12. Vurderingene er utført av Kaj-Andreas Hanevik.

Vurdering etter naturmangfoldlovens §§ 8-12

§ 8 (kunnskapsgrunnlaget)

«Offentlige beslutninger som berører naturmangfoldet skal så langt det er rimelig bygge på vitenskapelig kunnskap om arters bestandssituasjon, naturtypers utbredelse og økologiske tilstand, samt effekten av påvirkninger. Kravet til kunnskapsgrunnlaget skal stå i et rimelig forhold til sakens karakter og risiko for skade på naturmangfoldet.»

Om tiltaket

Kunnskap om tiltaket er hentet fra prosjektets reguleringsplan (Vial): «Tiltaket omfatter etablering av et sirkulært høydebasseng med et totalt volum på 3500 m³. Høydebassenget skal dimensjoneres for å romme et samlet vannvolum på 2000 m³. Bassenget planlegges med en radius på om lag 12,5 meter og med en høyde på 7 meter. Det planlagte høydebassenget utformes som et to-kammer basseng, noe som er en vanlig løsning for kommunale vannforsyningsanlegg der det stilles krav til driftssikkerhet, vannkvalitet og beredskap.

Figur 2: Reguleringsplanens omfang er vist med rød stiplet linje.

Om kunnskapsgrunnlaget

Kunnskap om tiltaket er gitt fra arealplanlegger i prosjektet (Vial AS). Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet er hentet fra offentlig tilgjengelige databaser som Naturbase.no og Artskart.artsdatabanken.no, i tillegg til egen befaringsdato 19/3-2026 og 15/4-2026.

Deler av tiltaksområdet var allerede utgravd ved befaringsdato (Figur 3 og Figur 4). Dette omfatter gravearbeider, og er lokalisert der selve høydebassenget er planlagt. Av den grunn var naturmangfoldet i selve tiltaksområdet allerede ødelagt. Det har derfor ikke vært mulig å innhente oppdatert kunnskap om naturmangfoldet der selve høydebassenget skal bygges. Arealinngrepet for selve høydebassenget vil derfor vurderes basert på potensial-vurderinger og eksisterende kunnskap.

Figur 3: Naturmangfoldet i tiltaksområdet var allerede ødelagt da befaring ble gjennomført.

Figur 4: Naturmangfoldet i tiltaksområdet var allerede ødelagt da befaring ble gjennomført.

Naturmangfoldet i tiltaksområdet

Det er ingen registreringer av naturtyper eller rødlistede arter i tiltaksområdet. Under befaring ble det observert territoriehevdende sanglerke (nær truet – NT) rundt 100 m nord for der høydebassenget er plassert. Sanglerke er også observert mange andre steder i området, og bruker de tuete beitemarkene her til hekking. Derfor vurderes det at tiltaksområdet kan fungere som hekkeområde for sanglerke basert på føre-var-prinsippet. Det er mest sannsynlig ingen andre rødlistede fuglearter som var spesielt knyttet til området som har blitt gravd ut, men det kan ikke sies sikkert.

Det er også et potensiale for hekkende vipe (kritisk truet – CR) på det fulldyrkede jordet nord for tiltaksområdet. Ingen fugler ble observert her ved befaring i mars og medio april 2026, men det er observert vipper her for noen år siden (T. Tysse pers. med.). Viper veksler på hvilke jorde-lapper de hekker innenfor et større område, og dette jordet må derfor anses å være en del av det utvidede funksjonsområdet for vipe, selv om grunneier opplyser at det ikke pleier å hekke vipper på dette jordet. Viper velger som regel å ikke hekke nært høye bygninger, et høydebasseng på 7,5 m kan derfor virke avskrekkende på potensielle hekkende vipper.

Vegetasjonen i tiltaksområdet ved høydebassenget fremstår, basert på omkringliggende områder, lokalkunnskap samt ortofoto, som gjødslet beitemark. Dette reduserer potensialet for naturtyper, rødlistede planter og sopp betraktelig, men det kan ikke konkluderes endelig siden vegetasjonsdekket var gravd bort.

Kunnskapsgrunnlaget vurderes ikke som godt nok siden naturmangfoldet i tiltaksområdet allerede var ødelagt da befaring ble gjennomført. Det er derfor ikke mulig å vite om det var naturmangfold av verdi her.

§ 9 (føre-var-prinsippet)

«Når det treffes en beslutning uten at det foreligger tilstrekkelig kunnskap om hvilke virkninger den kan ha for naturmiljøet, skal det tas sikte på å unngå mulig vesentlig skade på naturmangfoldet. Foreligger en risiko for alvorlig eller irreversibel skade på naturmangfoldet, skal ikke mangel på kunnskap brukes som begrunnelse for å utsette eller unnlate å treffe forvaltningstiltak.»

Føre-var-prinsippet er benyttet ved vurderinger av potensiale for hekkende fugl der utgravingene er gjennomført.

§ 10 (økosystemtilnærming og samlet belastning)

«En påvirkning av et økosystem skal vurderes ut fra den samlede belastning som økosystemet er eller vil bli utsatt for.»

Naturmangfoldet i området på Skjæret er allerede utsatt for en stor samlet belastning. Området rundt tiltaksområdet er allerede utsatt for flere utbyggingsprosjekter som har økt den samlede belastningen på det lokale naturmangfoldet betraktelig. Herunder nevnes utbyggingen av Høg-Jæren energipark og TCP-anlegget på Myrabø, samt det påbegynte datasenteret som høydebassenget er knyttet til. I tillegg er det reguleringsplan for masseuttak under arbeid på Storemyr. Samlet sett øker alle disse planene den lokale belastningen på naturmangfoldet betraktelig, og området er nå i en overgangsfase fra storskala kulturlandskap med svært spredt gårdsbebyggelse, til jordbrukslandskap i veksling med industri- og vindparkområder. Tiltaket vurderes å utgjøre en mindre tilleggsendring, spesielt sett opp mot eksisterende vindpark og industriområder. Tiltaket vil være en del av den videre bit for bit-utviklingen av området. Samtidig er det generelt sett fornuftig i et naturmangfoldperspektiv at utbygginger blir samlet (konsentrert) til noen få områder fremfor å bli spredt utover, dersom de først skal gjennomføres.

Dersom anleggsarbeider og gravearbeider gjennomføres i hekkeperioden til fugl (mars-juni) vil dette øke den samlede belastningen på disse artene. Spesielt aktuelle arter er sanglerke og vipe, men også storspove kan forekomme i området.

§ 11 (kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver)

«Tiltakshaveren skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder, dersom dette ikke er urimelig ut fra tiltakets og skadens karakter.»

Det legges til grunn at kostnadene ved miljøforringelse dekkes av tiltakshaver, inkludert vurdering av konsekvenser og avbøtende tiltak.

§ 12 (miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder)

«For å unngå eller begrense skader på naturmangfoldet skal det tas utgangspunkt i slike driftsmetoder og slik teknikk og lokalisering som, ut fra en samlet vurdering av tidligere, nåværende og fremtidig bruk av mangfoldet og økonomiske forhold, gir de beste samfunnsmessige resultater.»

Lokaliseringen av tiltaket er knyttet til datasenteret i øst som allerede er under bygging, og at et høydebasseng må plasseres på en høyde over dette.

Bygge- og anleggsarbeider bør legges utenfor hekkeperioden til fugl. Ellers er det ikke identifisert spesielt relevante miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder utover det som allerede er regulert gjennom for eksempel forurensningsloven, plan- og bygningsloven, vannressursloven m.m.

Kilder

Artskart.artsdatabanken.no

Naturbase.no

Personlig meddelelse av Toralf Tysse, 2026